

ERDÉLYI HÍRADÓ

Szombaton, October' 24 - dikén, 1829

Brasilia — Spany. Amerika — Portugallia — Spanyolország — Nagybritannia — Frantziaország
Németország — Muszkaország — Görögország — Törökország — Austria — Mértéktár 15-dik árkus.

Brasilia

A' frantzia Messenger des Chambresben, Rio-Janeiróból, júl. 22-dikéről, a' többek közt, e' van: "Sokat tartanak itt a' Calmon Dupin, Fináantzminister' javallattjáról, melyet ő a' nemzet' Képviselői elébe terjesztett. Helybe-hagyta már azt az alsó Kamara, és most, a' Senatorok' Kamarájában van értekezés alatt, a' hol szintűgy kedvességet nyér. Calmon úr világosan adja-elő a' brasiliai fináantz' állapotját, a' bank' kórmányozása ellen harizol ő; és a' jó-gondolkodásuak' s a' jó-rend' baráttjainak és az igaz konstitúziós Monárchának segedelmével fogja ő, mint egy második Colbert, kiszabadítani a' státust. A' bankszámadás' felvilágosításáról, kimutatásáról van szó, ennek adóssága' lefizetéséről kész-pénzel, s annak felbomlásáról. Utóbb, lehet egy újj bankot felállítani a' kereskedés' és szorgalom' szükségeihez szabva. Ha a' Calmon Úr' javallattjának semmi egyéb következése nem lenne is annál, hogy a' mostani bank' vissza-éléseit eltörli; már, tsak ez is megmérhetetlenül behatna a' Don Pedro' birodalma' sorsára, a' hol a' bank' vesztegetése mindent semmivé tett, és a' hol most a' Minister' emberszeretű s szabad-lelkű értelmeinek, rövid időn bőséget, bizodalmat, kereskedést és szorgalmat kell vissza-hoznia.

Spany. Amerika.

A' Journál du Havre-ben tudósítá-

sok vannak Campéche-ből, aug. 6-dikáról, melyeket Amérique (nevű) frantzia hajó hozott. Mindennap' készen várták a' spanyol hajóserég' megtámodását, melyet már a' messze-tengeren megjeleltek. Még akkor, nem tudtak, mely helyen viszik végbe a' kiszállást: 3 helyen láttzott a' megtámodóknak lehetséges a' kiszállás, jó-következéssel. De általjában attól féltek, hogy, a' helyett hogy egyenesen Tampicoba mennjenek, Sisál-vára-felé, s úgy Meridának fordulhatnának, a' hol a' tartomány' Gouverneurjétől inkább fogadtatnának, úgy mint szövetségesek, mint-sem ellenségek. A' Spanyoloknak kedvező felekezet' kellőközepe, ebben a' városban van, melynek a' lakosai a' szállítványnak a' legjobb kimenetelt kívánják. Ellenben, az ország' többi részében lakozók buzgón készülnek az ellenség ellen, mely az ő' szabadságokat fenyegeti. A' Sisali Vezér, erősíti a' Kastélt, és mindazoknak, kik a' fegyverviseletre tehetetlenek, megparantsolta, hogy a' haza' közepébe takarodjanak. A' Campechen uralkodó minden állás meg van rakva nehéz ágyúkkal: 2000 rendes katona és 1000 népkatonaság őrzik a' várat. A' körül-belől fekvő hegyek' lakosai a' mesterségekhez tartozó számszámokkal fegyverkeztek-fel, melyekkel, védelmezhetik magokat, s ajánlották szolgálattjokat az ellenség ellen. A' legkissebb ladikot is kifogadták, és könnyű

ágyúkkal készítették-fel, hogy szükség' esetében, tüzelhessenek a' kiszálló katonaságra. Négy ágyúladik védelmezi a' parthoz-menetelt.

Portugallia

Lissabon, sept. 16. — sept. 12-dikén beallott éjjel, 8 királyi Önkéntes, Maecens ág. Kereskedőnek a' házába befúrta magát, ennek otthon nem-létekor, azon szín alatt, hogy ugyanezen Kereskedő' parantsolatjára, egy kosár-bort visznek a' házhoz. Az ajtót kinyitó Inast agyon szúrták; egy öreg szolgálónak betömték a' száját; egy 10 esztendős gyermek kiugrott az ablakon, 's haza hitta a' Kereskedőt, ki a' tolvajokat meg akarta tartóztatni, de ezen is 5 gyilkoló-(kés-)szúrást tettek. Öt gyilkost meg fogtak a' szomszédok 's a' tömlöztzbe vitték. A' Kereskedő azon éjjel megholt a' sebjeiben. Sept. 12-dike-ólta 16 embert számlálnak, kiket, a' magokat úgy-nevezett Önkéntesek meggyilkoltak.

A' párisi Oct. 4-dikei Journálokban van Villafior Grófnak az itt következő Hirdetménye, az egész Açore szigetek' lakosaihoz: "Angra, aug. 26. Açore' lakosai! Ezen hónap' 11-dikén össze-állott egy hajóosztály, mellyet, a' II. Dona Maria Királyné ÓFge' portugalli koronájának Usurpatora elragadozott és katonaságot, mellyet tsalárdsággal megszedítvén a' rebellio' segedelmére kényszerített, hogy Terceirát megtámodja, a' honnan az vissza és elkergettetett vagy széjjel veretett. Nagyobb része ezen katonáknak, rész-szerént a' hullámok alá temettettek, rész-szerént a' kőszalak között eiszéledtek, vagy kényszerítettek fegyvereiket letenni. A' szaladó hajóosztály alig hagyott ezen vizeken egynehány hajót, mellyeknek száma naponként fogy, 's a' tél, nem sokára egészen elverheti azokat. Ti rajtatok áll most, Açore' elnyomat-

tatott lakosai, hív hajlandóságotkat, a' tyranság' műszereinek elkergetése által és a' mi' kedves Királynénk' igasságos országlószékének hírré-adása által, megbizonyítani; Ki minket, mint gyermekeiket tekint, és szereteténél- valamint az igasságnál-fogva, titeket az Ő' királyi védpáltzája alá egybe-gyűjteni törekedik. Én, mint Helytartó és ezen szigetek' Gen. Kapitánya, hív lévén azon hajlandóságokhoz és érzésekhez, mellyeket az emberiség Királynénk' szívébe benyomott, mindazoknak, kik fegyvereiket letették, életjüket meghagytam; az emberiség és kedvezés megkoronázták a' győzödelmet. Az ÓFge' szándéka szerént szigeteknek azon szerentsetlen lakosait, kik a' tyranság' zászlója alatt szolgáltak 's hatalmomba estek, a' szabadságnak és familiájoknak visszaadtam. Meg fogjátok tudni mitő hatalmas eszközökkel tudják Terceira' lakosai az ő' szerentséjeket és bátorsággokat fedezni. — Açore' lakosai! győződjetek meg e' mai naptól-fogva, hogy a' kereskedés a' ti' szigetek és Terceira között, távol-légyen, hogy tsak legkevésbé is szenvedjen, nyitva marad az, és mindég teljes emberséggel fog fenntartatni. A' ti' hajótok ezen sziget' minden kikötőibe be és abból kibotsáttatnak, jószágaitok, tserés bizodalommal eladattathatik vagy tserélődhetik, és az ÓFge' védelme ti-reátok is kiterjed, ha szabadok lévén, a' megsalattatásból kitisztulván, az ÓFge' kegyelmének megfeleltek. Az angrai (főváros) országló palotában. — Villafior Gróf.

Spanyolország

A' cadizi Diario Mercantil, sept. 8-dikáról, sok más, már tudvalévő tudósításokon kívül, beszéli Mexicoból, a' mi itt következik: "Jún. 17-dikén, eladott Gerrero Előlülő 14000 kötés papirost, mellyek a' papirostárban találtattak, 4 pi-

steren kötetét, 's a' papiros' árát elvesz-
tette még azon nap' a' kakasjátékon.

Gibráltárból jelentik sept. 10-diké-
ről: "A' ma ide érkezett brigg, Grape,
Freeman Kapitány, kinek Guayrából i-
láig tett útazása, tsak 44 napba került,
azt a' tudósítást hozza, hogy akkor, mi-
kor kivitorlázott, mindenféle az a' hír
terjedt-el, hogy a' spanyol zászló Colum-
bia' minden tikkején lobog."

Nagybritannia

A' keletindiai Kompania' Actionair-
jeinek egy generál-gyűlésében, sept. 23-
likán, a' többek közt, azon örvendetes
dologról volt szó, hogy Kelet-indiában,
az úgy-nevezett Sutihs (özvegyek' meg-
égettetése a' férjek' holt-testével egy-
gyütt), most már koránt-sem fordulnak
oly' gyakran elő, mint elébb, és hogy
az országloszék illendő rendszabásokat tett,
hogy a' környületekről, mely min-
den ilyen fajta esettel egybe-kötetésben
vannak, szorossan tudósítsassék.

Chabert Úr, az a' már másszor is
említődött phosphor-evő, kit a' tsudállat-
os operatioinál-fogva, mellyeket még a'
tüzes kementzében tsinál, közönségesen
"Tűzkirálynak" neveznek, az által híre-
sedett ismét jobban-el, hogy sok Híra-
dók az ő' szörnyű mérég- és tűz-próbá-
t tsupa szemfényvesztésnek (vakításnak)
tartották, a' mit valami természeti mó-
don próbáltak megvilágosítani. Egy J.
Smith nevű Úr, még, annyira ment,
hogy a' Journálokban egy kihívást (pro-
vocatiót) nyomtattatott-ki, melyben azt
ígérte, hogy ugyanúgy eszik ő is phos-
phort, 's az iddzó tüzes kementzébe is
bemegeyen, ha a' Tűzkirály, az ő' jelen-
létében, azt a' phosphort, mellyet ő (Smith)
maga fog hozni, elnyeli, és az ő' felví-
gázása alatt a' kementzébe bújna. A'
felidzés azomban fogadással együtt is
járt, mely 50 font sterling (500 ezüst

forint) vólt. A' Tűzkirály, mind-a'-ket-
tőt — kihívást és fogadást felvállalta. Hely
és idő meg vóltak határozva a' Híradók-
ban; és a' kiszabott napon megjelent az
Argill-Rooms-ban, Smith Úron kívül,
egy igen megválogatott, sok tudósokból
és Orvosokból is álló publicum. Smith
Úr azt mondja maga, hogy ő, tsak úgy
áll elő, mint sok Tudósoktól megbízott,
kik a' fogadásra kivetett summát össze-
tették. A' Tűzkirály elő-kérte a' hozott
phosphort; mellyet a' jelenvaló Tudó-
sok, mint legerőssebbet, a' mi tsak le-
het, megesmertek. Letérdepel, megfogat-
ja a' maga' kezeit, és úgy nyelt-le, hogy
kiki meggyőződhetett felőlle, 20 grant,
mellyek után, hogy semmi belőlle a' szá-
jában ne maradjon, egynehány pohár-
vizet töltöttek. — Smith Úr elzöldül (el-
haloványosodik), kivált' hogy már most,
azt követelték tőlle, tegyen úgy ő is.
Híjjába kínálta őtet a' Tűzkirály a' ma-
ga' praeservatívájával, mely őtet minden
veszedelem ellen bátorságba fogná ten-
ni. Smith Úr, feleségére és gyermekére
úttalt, kik neki azt meg nem köszönnék,
ha a' tudomány' kedvéért, olyan vesze-
delemre tenné-ki magát, a' nélkül hogy
azt kiállaná. A' fogadás elveszett, kivált'
mikor a' Tűzkirály a' forró tüzes ké-
mentzébe is bebújt, melyben a' (Fah-
renheit) thermometrum 600 (hat-száz)
gradus forróságot mutatott. — Sok Or-
vosok kérték Chabert Urat, hogy a' le-
nyelt phosphort a' gyomor-szivárvánnyal
hadd vegyék-ki és vizsgálhassák-meg: ére
is ráállott, de azon feltétel alatt, hogy
az egy-úttal kijövő mérégellenvalót (an-
tidotum = gegengift) ne vizsgálják-meg:
mert különben minden Patikáros-inas
utánna tsinálhatná azt.

Sir J. Sinclair, nagybritanniai híres
Kímikus (a' Davy' Földmívelési Kímia-
jából, a' Magyarok előtt nagyon esme-

retes), egy schottlandi Journál' állítása szerint, mely több experimentumoknál fogva meggyőződven, kihirdette, hogy a' krompli-(pityóka-)virág egy igen derék és állandó festéket ad, valamint szemhez, úgy, pamut- és gyapjú-szövetekhez is. Ez a' festék, a' Kémikus' tudósítása szerint, hasonló a' legszebb tén-tához, mellyet a' legbetsesebb külső-or-szági festék-alakokból készítenek: a' nuance-ban (világosabbítás, setétebbítésben) gazdagabb az némely esetekben, azon alakoknál. — Egyéberánt, a' pityókának, nem árt, sőt a' Mezeigazdák azt állítják, hogy jól-esik a' virág' levagdalása.

Az Examiner és a' Morning-Journal úgy írják-le Wellington Hget, mint egy Don Quixot-ot, mivel' a' Journalokkal tzi-vódásba elegendik, ki a' szelmalmok ellen viaskodik. Ezen tzikkejek nagyon durva pennákkal vannak írva.

Az angl. Journalokban ezt olvashatni: "Rio-Janeiróból, hiteles kézből került tudósítások a' hiv Portugallusokba nagy reménységet öntenek, a' Don Pedro Kabinétjében történt vélekedés-változás eránt, a' portugalli ügyekbajokranézve. Az a' felekezet, mely a' Kamarákban ellenséges hajlandósággal láttott viseltetni a' Tsászárt ellen, naponként veszt tekintetéből. A' portugalli bújdosók, kiknek ekkor Rióban, magános alá-írásoknál (alamisnánál) semmi egyéb segédforrások nem vólt, most már rendes segedelmet kapnak a' Tsászártól, kinek a' finántziája, kezd erőssödni. Az Angliában tartózkodó portugallus királyisták úgy vélekednek, hogy a' Tsászárné' megérkezése 's az ifjú Királyné' jelen-léte, valamint a' kellemetes tudósítás Villafior Gróf' tündöklő győzödelméről Terceira szigeten, ára vehetnék Don Pedro-t, hogy leánya' hasznára végszakasztó rendszabásokhoz nyúlna. Úgy gon-

dolják, hogy egynebány hadihajó elég lenne a' kompona' serpenyőjét a' törvényes Fejedelem' javára lenyomni. Ez a' vélekedés annál-okosabb, mivel' lissaboni levelek szerint, a' Don Miguel' méltósága naponként kétségesebbé láttzik lenni, és az ő' léte egészen idegen segedelemtől függ. Nints már neki pénze, 's a' dohány' jövedelmét 1851-nek a' végéig felszedték már. — A' Morning-Chronicle ezt veti utánna. "A' rio-janeirói Journálok szerint, júl. 6-dikáról, tudósítást vettek ott a' Lissabonban máj. 1-ső napján elkövetett hóhérlásokról. Don Miguelt Usurpátornak, a' Birákat szörnyetegeknek nevezik, kik embereket, törvényes Fejedelmekhez-hajlásokért ítétek halálra. Ezen Journálok' nyelve, megmutatja a' Don Pedro' ítélet-tételét ötszö' magaviselete-felől: mert a' Monárcha' megerössítése nélkül a' sajtó' mostani állapotja mellett, egy Journál-se merne úgy beszélleni.

A' brightoni Journal ezt mondja: "Egy, mostanában Pétervárról érkezett betsületes ember azt beszéli, hogy a' muszka nép' buzgósága a' háboru' kedvére, éppen olyan eleven, mint annak békéltelensége vólt a' múlt esztendei táborozás után. Miklós Tsászárt szinte imádják: temérdek jobbítások által, népszerűtetüvé tette ő' magát, nevezetesen, a' magánosokat érdeklött húzavona' eltörlése által, mellyet a' vámtisztek vettek; a' melyből némellyek 2--3 száz font sterlinget tudtak költeni, holott a' bérek csak 8--10 font szokott lenni.

Sajnálni lehet, úgymond a' Sun, hogy a' portugalli ifjú Királyné' már elment Angliából: mert, éppen most érkeztek Don Pedrotól útmutatások, melylyek szerint tovább kellett vólna neki Európában tartózkodni.

A' muszka Követ és Matuscevicz

Gr. két óra alatt beszélgettek, sept. 29-dikén, Aberdeen Gróffal. A' frantzia Követ-Helytartó is ezzel az utolsóval dolgozott. — Egynehány Journál azt állítja, hogy Cumberland Hg. az ág. hadsereg' fejévé fogna tételni.

Frantziaország

Páris, sept. 30. — A' Moniteur így szól: "San Joao Marquis, ki jún. 28-dikán Rio-Janeiróból elindult, hogy egy státus-ügybajt eligazíttson, megérkezett Párisban sept. 19-dikén, hol ő, valami két hétig fog tartózkodni, 's azután, a' londoni udvarhoz fog menni. Azt mondják, hogy a' portugalli ügyekbajok eligazítása volna tárgya küldtetésének, mind-a'-két Udvarhoz.

Egymást érik a' frantzia Journálokban az újjóal-újjabb Ministeriumot javalló plánumok: de ezek között tsak egy sints, mely a' rábizható nevet megérdemelné, és egyet-érnek azokkal a' muszkatorök békekötés' feltételeinek itt-ott halott vagy gondolt listáival, melyeket egyikik így, másik amúgy hoz-fel, minekelőtte hivatali úton-módon adhatná elő, de a' mit még akkor sem fogunk teljes kiterjedésében tudni.

Németország

Azon idegenek' teljes száma, kik az idén, sept. 27 a' Baden badeni ferdőt meglátogatták, 11,030 személyre megyen.

Muszkország

Midőn sept. 20-dikán, Hope és Komp. Urak, Ámsterdamban, hírré adták, hogy az ő' költsön-vevéssek' két utolsó seriese (mindegyik 6 millió, 50 kros. ezüstforint) Muszkaország' számára megnyitott, egynehány órával azután, nagyobb summát irtak-alá 3-annyinál (12 milliónál), úgy hogy az ajálott summát, tsak pro rata lehetett elfogadni.

Ófge a' muszka Tsászár méltóztatott Sabalkáni-Diebits Gróf Gen.-Ad-

jutánsnak, a' második hadsereg' Fővezérének, a' Sz. György-Rend' első-féle jelét, az itt következő írás mellett kegyelmesen ajándékozni: "E' mostani táborozás' kezdete-olta, az Ur' parantsolatja alá bízott győződelmes hadsereg, szakadatlanul megkülömböztette magát tündöklő hadi tettei által. A' Nagyvezér' fő-erején Kulefsánál nyert tökéletes győződelem, Silistria' vára' megvétele, az örök-emlékezetre méltó által-menetel a' Balkánon, a' burgasi öbölben elszedett minden vár és Adrianápoljnak, Törökország' második fővárosának elfoglalása — ezek azon hadi-munkák, melylyek ezt a' hadsereget ditsősséggel borították-el. Hanem, távol légyen, hogy ezen előmenetelekkel megelegetett volna, az Ur' nagy hadi talentomai egy történet által indították a' világot álmélkodásra, a' mi, minden várokozást meghaladott. Idő-vesztés' nélkül az ellenség fővárosa' falai alá vitte Uráságod a' mi' győződelmes zászlóinkat, 'és midőn a' maga' jobb szárnyát, az Archipelaguson álló tengerierőnknek, bal-szárnyát pedig a' fekete-tengeri hajóseregünknek vetette, az ottomani Porta kényszerítettett végre a' maga' tehetetlenségét — a' muszka fegyvernek ellent-állani, — nyilván megvallani, 's magát a' győződelmes' kedvezésére bízni. — A' tündöklő és megkülömböztetett szolgálat által, mellyet Uráságod e' szerént Nekünk és a' hazának tett, megnyerte Uráságod a' Mi' háladatosságunkat és különös jóakaratumkat; mellyeknek bizonyosságául a' Sz. György-Rend' első klassisa' Vitézzének nevezzük ki Uráságodat, melynek jeleit ezennel, azon parantsolat mellett küldjük, hogy Uráságod azt vegye magára, 's visélje a' Statutumok szerént. — Meggőződvén a' felől, hogy ez a' jutalom, melyre Uráságodnak igen igasságos jussa van, indí-

tó ok lessz Uraságnak, hogy buzgóságát, a' hazának szentelt szolgálatbeli iparkodását megkettőzteti; maradok örökre és tiszta szívvel jó akarója. — Miklós, Alexandriában, Péterhof mellett, sept. 24. 1829.

Görögország

Egy Barát által, ki sept. 6-dikán, Daulia mellett fekvő Jéruzálem-klastromból, a' Parnassus' aljától jött, a' honnan aug. 28-dikán indult, érkezett-meg Éginába, azt a' tudósítást vettük, hogy 4000 Albanus, az Octa-hegy' szoross útján, Turcochori, Livadia és Talandi-felé nyomúlt-elő. Három ezer terhordó állattal utaznak, mellyek kétszer-sültel és más eleségbelivel vannak megterhelve. Karatassó egynehány nappal azelőtt hagyta oda állását, Budonitzánál. Két egész nap' maradtak itt a' Törökök, hogy bizonyossá lehessenek, ha azon nehéz úton Fontana-nál és Vaszilikonál, nintsenek-é lesben. Ezen vidék' lakosai a' hegyekbe rejtették magokat, s az ellenségnek hagyták aratássokat. Ypsilanti Demeter elfoglalta, mintegy 5000 emberrel, Petra-t, Steveniko falut és a' Heliconnak egynehány más erős állásait, valamint az utakat is, mellyek a' Parnassus' déli lejtőjén, Delphibe és Salonába visznek. Ugy gondolják, hogy Katarasso Amblianinál fogott állást.

Törökország

A' Courrier de Smyrne, aug. 30-dikán, Alexandriából, aug. 7-dikéről, ezt írja: "Megérkezett ide mostanában Warren, ámériki korvette, ugyanazon zászló alatt kereskedő hajó' társaságában. Mint itt első, fegyveres ámériki hajó, felebresztette ez az Ibrahim Basa' újjáságkívánását. Meglátogattá ő azt, és 2 óráig maradt rajta, s nagy gondal vizsgálta-meg a' hajót. Nem egyszer mutatta-ki meglegedését a' hajón uralko-

dó derék rendtartás-felett. Elbútsúzván a' hajótól, 21 ágyúszóval köszöntötték őtet. Két ilyen korvette-t fog magának készíttetni. — A' katonai rendbeszedésnél nagy változások esnek. Egésszen az Ibrahim' kezén van most ez; minthogy a' Vice-Király, a' kormányozásnak, úgy láttzik, csak egy kis részét, főképpen a' földmívelést, tartotta magának fel. A' fija, a' ki ifjúságától-fogva nagyon szerette a' katonai hívatalt, hihető, annyira felviszi a' katonai státust, a' mennyire csak a' népességhez és finantziához szabva, lehetséges. Systemájának tette Ibrahim' magának, hogy a' katonaságot, mihelyt kitanúl, a' köz-haszonra, munkára fordítsa. A' Rómaiak is ilyen módon vitték végbe azokat a' colossalis építményeket; szakadatlan munka által állottak-fel azok az épületek, mellyek a' mi' esztendőszázainkat álmélgodásra indítják. Kettős haszna van ennek a' systemának: hogy az által olyan munkákat vihetni-végbe, mellyeket a' kézművesek fizetése mellett, lehetetlen végre-bajtani, és hogy egyszersmind az erőt és ügyességet fenn-tartja a' katonaságban, kik osztán mindenféle nehésségekhez hozzá-törődnek. Legnagyobb mai példa ebben a' frantzia katonaság, mely általjában mindenre alkalmas. Ez talán az egyetlenegy haszon, a' mit az álló seregtől várhatni, kiknek formálódások a' szolgaság' és hódoltatás időszakától veszi eredetét, mely mindég ára szolgált, hogy a' nemzeteket, a' mellyekhez tartoztak, elnyomják, vagy pedig egyik nemzetnek használnak s a' másikat eltöröljék — keserű rendszabás, mely a' jobbítások' lelkétől, mely az egész Európában terjed, meg fog rendíttetni.

Serbiából ez a' hír: "A' Sultán Adrianápoljba szándékozik (hogy szándékozna, mikor ez, még békekötés előtt lett

lolog volna) mihelyt a' muszka hadsereg onnan el fogott takarodni. Úgy láttzik, hogy ő azok felett akar törvényszéket tartani, kik az utóbbi időkbengyavaságok által vétettek, és hogy nagy reformálódás-plánum fő a' fejében. Lehet félni, hogy a' Muszkká' elmenetele után, rettentő vérontások kezdődnek-el azon tartományokban, a' mellyek a' Nagy úr vélekedése szerént, az ellenségnek nem eléggé állottak ellene. Azt mondják, hogy az elébbi Nagyvezir, Izzet Mehemed-Basa, ki, mint Kapudan-Basa, oly' derekason védelmezte Várnát, de azután kegyelemtelenségbe esett, ismét azon ívatalra emeltetne.

Pera, sept. 18. — Tegnap érkezett ide vissza Adrianápoljából a' burkus kir. Követ, Royer Úr, 2 muszka Tisztel egygyütt. Azólta, bizonyosan tudjuk, hogy a' békét mind-a'-két rész' meghatalmazottja aláírta, és nyomon megerősítette a' Sultán. Az egész város örömrészegségbe merült rajta, ifjú, vén egymást ölelgetik, 's kiáltja egyik a' másiknak az örvendetes tudósítást. Tsak a' Sultán az, egyedül, a' kinek semmi kedvese volna, és mintha melancholiába merült volna, mely az ő' körülte-forgókat rettegéssel tölti-el. Úgy-láttzik, szorongatással nézi a' jövődöket, mellyek a' birodalom' fekvése mellett, még nagyon is bizonyosok. A' két muszka Tiszt, kik Royer Urat kísérték, ára vólnának rendelve, hogy a' Kötés' megerősítése után mindjárt, keressék-fel Paskewits Generált és Ricord Admirált, és tudósítsák a' béke' megkötéséről. A' Royer Ur és Diebits Gen. között esett beszélgetések, főképpen a' Porta által fizetendő hadiadót, az ellenségeskedés' félbeszakasztását, az ellenségesség' alá-írása után a' meghatalmasítottak által, és a' görög-birtok' nagyobbítását tzelözták. Ugyan-is, a'

Porta azt a' kívánságát jelentette-ki, hogy a' Kötésben magában, melynek nyilván ki kell hirdettetnie, ne mondának-ki a' Porta által kifizetendő summát, hanem, ez a' tzikkelj tsak általjában említődjön, és egy titkos tzikkeljben lenne kitéve a' megeggyezett summa. Azon okok, mellyeket a' Reissfendi a' Kötés' így-írása mellé elő-adott, tanúi a' Sultán' irtóztatásának a' fellázzadott köz-vélekedéstől, mivel' a' nép, könnyen annak hívére vezetette, hogy a' Porta formáson adófizetője lenne Muszkaországnak, oly' hit, mely a' Sultán' ellenségeinek hatalmas fegyverül szolgálhatna, hogy a' nemzet, még-inkább felingerlődjön ellene. Most már úgy beszélnek, hogy Royer Ur ezen tekintetben megnyerte a' Kötés' másformába-változtatását, és hogy a' hadiadóról titkos tzikkeljt fognak formálni. Némelylek 10, mások 12 millió hollandus aranyra teszik ezt a' sartzot. — Görögország' határszéleire-nézve, nem esz-közölhetette-ki a burkus meghatalmasított az óhajtott mérsékletet, hogy t. i. a' vég-ső meghatározás Görögország' jövődö határszéleiről, a' londoni értekezésekre bizódna. A' Diebits Gen. útmutatásai ezen tzikkeljéről, igen meg vannak határozva; és a' muszka Kabinét, a' görög Státus' kiterjedését az arta-i és volo-i tenger-öblökig, mint vóltaképpen szűkségest Kelet' nyugodalmára, képzeli. A' többi ide tartozhatókat, láttuk már az elébbi Számok alatt.

Hihető —

Feltételei a' muszka-török békességnek, a' frantzia Moniteur szerént, az itt következők vólnának, mellyeket ez a' hivatali Journal, tsak hihetőleg, félhivataloson ad-elő, ezen szókkal: "Az országlószék tudósítást vett Konst.poljából, sept. 16-dikáról, hogy a' békesség Muszkaország és a' Porta között aláírat-

tatott sept. 14-dikén. — Azt állítják, hogy ez a két Hatalom a következő feltételeken egyeztek-meg: — A' régi Kötések, nevezetesen az Ackermani, ismét helyre-állítottak. Szabad által-hajókázás engedődött a Bosphoruson és Dardanelen minden nemzetnek, kik nintsenek háborúban a Muszkákkal és Törökökkel. A' Vajdaságok lakosainak privilegiumai és szabadságai, mellyek az ackermani Kötésben megállapítottak, megújítottak, és, még tökéletesebb bátorságba tétetnek. Servia, ugyanazon privilegiummal és szabadsággal fog élni. Hat Districtus, mellyeket a' Törökök illetlenül választottak külön ezen tartománytól, újra össze fognak azzal kaptoltatni. Minden vár a' Duna' bal partján, Oláh- és Moldovaországhoz fognak tartozni, és szabadok lesznek a' török várvédteől. Giurgewo' vára lerontatik. Poti és Anapa várak, azokon kívül Achalzych, birtokának egy részével, által-adatnak Muszkaországnak. A' mártz. 22-diker Protokoll megesmértetik, a' londoni Kötést alá-író Hatalmakkal lejendő egyezés' fenntartásával. — Minden keresztény alattvalók kibújdoshatnak vagyonokkal együtt. A' Görögöknek és Törököknek, kik magokat gyanúba keverték, amnestia adatik. A' Porta fizet a' Kereskedőségnek 1,500,000 aranyat. A' hadi költség' visz-

szá-fordítandó summája 10 millió ducenten; 10 esztendő alatt lehet lefizetni, ha elébb nem lehet. Az osman-birodalomból tsak azután takarodnak-ki a' Muszkák egészen, ha ez a' summa ki lesz fizetve.

Mindjárt ezután, ezt írja a' Moiteur: "A' Király parantsolatot küldött a' Moreában tartózkodó katonaságához, hogy mindjárt üljenek hajóra, s jöjjenek-vissza Frantziaországba.

Austria

Béts, oct. 9. — Ó ts. k. Fge, sept. 4-dikei fges. Rendelésénél-fogva, méltóztatott királyi erdélyországi Gubernialis Titoknok és Protokoll-Director Shmiedts Jánost 50 esztendei szolgálattja után saját kérésére nyugodalomra botsátani s ezen hosszas és ditséretes szolgálattját kegyelmesen tekintetbe venni, s a' pölgári nagy arany betsület-émlék füles pénzrel és pántlikával kegyelmesen megjutalmaztatni.

Hirdetés
A' V. Hunyadi Királyi Erdőgondviselő Hivatal ürességben vagyon.

Az Erdélyi

Kalendáriomnak Száza, fedél-takaróval együtt Két forint, ezüstben. Egy darab Három krajtzár, váltó-czédulában; bekötve 6 kr. Találhatni Kološváron, a' Ref. Kollégyom' Typográphiájában.

Státus papirosok' Foljamatja

	Ezüstpénzben			Ezüstpénzben			
	Béts, Sept.	29	30	Oct. 1.	London Sept.	18	—
Bank-Oblig. 2.1/2pC.	56.—	—	56.1/8	—	56.1/8	Consols, 3 pC.	89.—
Pengőpénz-Obl. 5pC.	100.3/16	—	100.1/8	—	100.3/16	Stocks-Prémie, Sh.	68-69
Roths. 1820, 100f. CP.	171.—	—	171.1/2	—	171.3/4	Brasiliai Bons	59.1/2
Partial. 1821. Ua.	129.—	—	128.7/8	—	129.1/8	Buenos-Ayresi	—
Bankaktia, 1000f. CP.	1184.—	—	1183.2/5	—	1180.1/2	Columbiai	—
Páris, Sept.	21	—	—	—	—	Mexikói	—
Consols 5 pC.	107.35	—	—	—	—	Portugalli	44.1/4
Ugyanaz 3 pC.	81.50	—	—	—	—	Muszkaországi	100.—
Bank-aktia, 2000 Fr.	—	—	—	—	—	Görögországi	—